

PATVIRTINTA
Klaipėdos miesto savivaldybės
tarybos 2020 m. lapkričio 26 d.
sprendimu Nr. T2-276

**KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS
2019 METŲ ATASKAITA**

(Demografinė būklė – 2020 m. duomenys, sveikatos būklė – 2019 m. duomenys)

Klaipėda, 2020

TURINYS

ĮVADAS.....	3
BENDROJI DALIS.....	4
Demografinė situacija.....	4
Strateginis tikslo siekimas.....	5
1 tikslas – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį.....	5
2 tikslas – sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką.....	5
3 tikslas – formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą.....	6
4 tikslas – užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.....	6
SPECIALIOJI DALIS.....	7
Prioritetinių sričių identifikavimas.....	7
Transporto įvykiuose patirtos traumos.....	8
Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programos vykdymas.....	9
Sergamumas cukriniu diabetu.....	10
Tyrimai, atlikti 2019 metais Klaipėdos miesto savivaldybėje.....	12
Projekto „Jaunimo planeta – narkomanijos prevencijos programa“ tyrimas dėl psichoaktyvių medžiagų vartojimo.....	12
Mokinių kuprinių svėrimo akcija „Ar žinai, kiek sveria tavo kuprinė?“.....	13
APIBENDRINIMAS.....	14
REKOMENDACIJOS.....	16
ŠALTINIAI.....	17

ĮVADAS

Visuomenės sveikatos stebėseną Klaipėdos miesto savivaldybėje vykdoma remiantis Bendraisiais savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“.

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje.

2014 m. birželį Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategiją, kuri nustato nacionalinio sveikatinimo veiklos tikslus ir uždavinius, siekiamus sveikatos lygio rodiklius. Sveikatos strategijos strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni, pailgėtų jų gyvenimo trukmė, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Sveikatos strategijos nustatyti šie 4 tikslai:

1. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį;
2. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką;
3. Formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą;
4. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.

Savivaldybių institucijos Lietuvos sveikatos strategijoje (toliau – LSS) numatytus tikslus ir uždavinius įgyvendina per savivaldybės strateginį plėtros ir strateginį veiklos planus, atsižvelgdamos į savivaldybės gyventojų sveikatos būklę ir jai įtaką darančių veiksnių paplitimą (Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnis).

Visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje pateikti visuomenės sveikatai reikšmingi rodikliai, kurie susieti su tam tikru Lietuvos sveikatos strategijos tikslu ir uždaviniu.

BENDROJI DALIS

Rodiklių analizė ir interpretavimas atliekamas palyginant einamųjų metų Klaipėdos miesto savivaldybės (toliau – Klaipėdos m. sav.) rodiklius su Lietuvos rodikliu. Vadovaujantis šviesoforo principu, savivaldybės suskirstytos į grupes:

–12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, priskiriamos savivaldybių su geriausiais rodikliais grupei ir žymimos žalia spalva;

–12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis – prasčiausias, priskiriamos savivaldybių su prasčiausiais rodikliais grupei ir žymimos raudona spalva;

–likusių 36 savivaldybių rodiklio reikšmės žymimos geltona spalva. Šių savivaldybių rodikliai interpretuojami kaip atitinkantys Lietuvos rodiklį.

Rodiklių analizės tikslas yra įvertinti esamą gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situaciją Klaipėdos m. sav., vertinant ją Lietuvos sveikatos strategijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste ir remiantis šia objektyvia informacija planuoti bei įgyvendinti vietines visuomenės sveikatos stiprinimo ir prevencijos priemones. Analizuojamų metų rodiklių duomenys ir jų interpretavimas pateikiami ataskaitos priedo lentelėje „Klaipėdos miesto savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“. Sudarius Klaipėdos m. sav. probleminių visuomenės sveikatos sričių (temų) sąrašą, buvo atlikta atrinktų rodiklių detalesnė analizė ir vertinimas (žr. skyrių „Specialioji dalis“).

Demografinė situacija

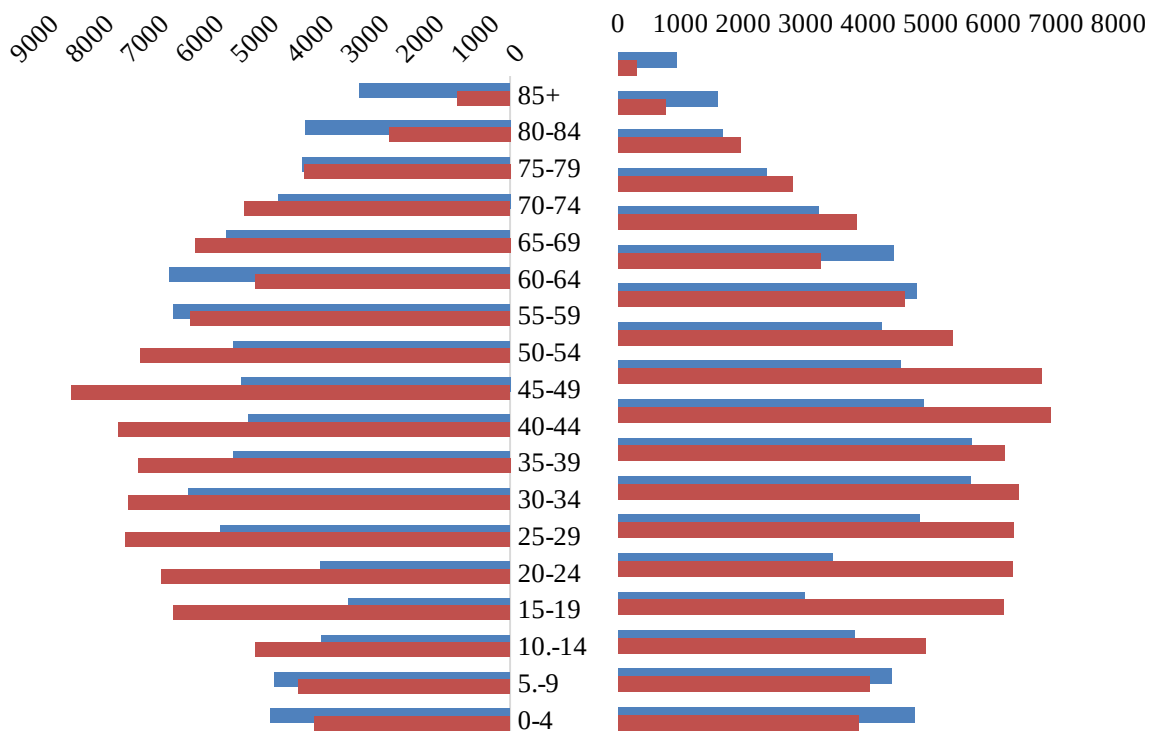
Gyventojų skaičius Klaipėdoje kasmet mažėjo iki 2020 metų. 2020 metų pradžioje Klaipėdoje gyveno 149 116 gyventojų – 1 224, arba 0,8 proc., daugiau gyventojų nei 2019 metų pradžioje. 2020 metų pradžioje moterų buvo 13 142 daugiau nei vyrų (atitinkamai 81 129 ir 67 987) ir jos sudarė 54,4 proc. visų Klaipėdos miesto gyventojų.

2020 metų pradžioje Klaipėdos mieste didžiąją gyventojų dalį sudarė darbingo amžiaus gyventojai (89 928, arba 60,3 proc.). Klaipėdos m. sav. gyvena daugiau pensinio amžiaus žmonių nei vaikų iki 15 metų amžiaus (atitinkamai 33 008, arba 22,1 proc., ir 26 180, arba 17,6 proc.), tai reiškia, kad Klaipėdos miesto gyventojai senėja. 2020 metų pradžioje vidutinis Klaipėdos miesto gyventojų amžius buvo 42 metai: vyrų – 38 metai, moterų – 46 metai.

2019 metais Klaipėdoje natūralios gyventojų kaitos rodiklis buvo neigiamas (-370 asmenų). Per metus gimė 1 657 kūdikiai (854 berniukai ir 803 mergaitės), tai sudarė 6 proc. visų Lietuvoje gimusių vaikų. Gimstamumo rodiklis 1000-iui gyventojų buvo 11,2 (Lietuvoje – 9,8). Per metus Klaipėdoje mirė 2 027 asmenys (990 vyrų ir 1 037 moterų), tai 68 asmenimis, arba 3,5 proc., daugiau nei 2018 metais (2018 metais mirė 1 959 asmenys). Mirtingumo rodiklis 1000-iui gyventojų Klaipėdos mieste – 13,6, o Lietuvoje – 13,7. 2019 metais Klaipėdoje mirę asmenys sudarė 5,3 proc. visoje Lietuvoje mirusių asmenų.

2019 metais Klaipėdoje vidaus migracijos neto rodiklis buvo teigiamas (1 594 asmenys). Tai rodo, kad per metus į Klaipėdą iš kitų Lietuvos vietovių atvyko daugiau gyventojų nei iš jos išvyko.

Klaipėdos mieste aktualus gyventojų senėjimo klausimas, demografinę situaciją patogu stebėti pasitelkiant demografinio medžio grafiką, kuriame pateikiamas savivaldybės gyventojų pasiskirstymas pagal lytį ir amžiaus grupes 2007 ir 2020 metų pradžioje (1 pav.). Klaipėdos mieste žymiai išaugo (2 kartus) vyresnių nei 80 metų amžiaus moterų ir vyrų skaičius, lyginant su 2007 metais, o 2 kartus sumažėjo 15–24 metų amžiaus vyrų dalis.

1 pav. Klaipėdos m. sav. demografinis medis, 2007 ir 2020 metai

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Strateginio tikslo siekimas

LSS numatytas strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Šiam strateginiam tikslui matuoti yra numatyti 2 rodiklių – vidutinės gyvenimo trukmės ir išvengiamo mirtingumo – stebėjimas.

2019 metais Klaipėdos m. sav. vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė buvo 76,3 metai, tai atitiko Lietuvos rodiklį – 76,5 metai.

Išvengiamo mirtingumo rodiklis – tai mirtingumas, nulemtas ligų (ar būklių), kurių galima išvengti, taikant žinomas efektyvias prevencines, diagnostikos ir gydymo priemones. 2019 metais Klaipėdos m. sav. išvengiamo mirtingumo rodiklis (28,1 proc.) buvo geresnis už Lietuvos rodiklį (31,7 proc.), todėl savivaldybė patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

1 tikslas – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį

Atsižvelgiant į LSS iškeltus uždavinius tikslams pasiekti bei remiantis priedo lentelėje „Klaipėdos miesto savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“ pateiktomis rodiklių reikšmėmis, matoma, kad:

1.1. Uždavinio „sumažinti skurdo lygį ir nedarbą“ rodikliai Klaipėdos m. sav. daugeliu atvejų yra geresni už Lietuvos vidurkį.

1.2. Uždavinio „sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygiu“ rodikliai atitinka Lietuvos vidurkį arba yra geresni už jį.

2 tikslas – sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką

Atsižvelgiant į LSS iškeltus uždavinius tikslams pasiekti bei remiantis priedo lentelėje pateiktomis rodiklių reikšmėmis, matoma, kad:

2.1. Uždavinio „kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą“ rodikliai Klaipėdos m. sav. daugeliu atvejų atitinka Lietuvos vidurkį.

2.2. Uždavinio „kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį“ rodikliai Klaipėdos m. sav. atitinka Lietuvos vidurkį.

2.3. Uždavinio „mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių“ rodikliai Klaipėdos m. sav. daugeliu atvejų atitinka Lietuvos vidurkį, tačiau išsiskiria didesnis transporto įvykiuose patirtų traumų rodiklis.

2.4. Uždavinio „mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą“ į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekio rodiklis Klaipėdos m. sav. viršija Lietuvos vidurkį. Taip pat šis rodiklis buvo blogesnis ir kitose savivaldybėse, kuriose išvystyta pramonė: Panevėžio m., Kauno m., Šiaulių m., Vilniaus m. ir kt. Klaipėdos mieste, kaip Vakarų Lietuvos pramonės centre, sukuriama apie 12 proc. šalies bendrojo vidaus produkto (BVP) ir beveik 80 proc. Vakarų Lietuvos BVP. Klaipėdos miesto savivaldybės aplinkos monitoringo 2017–2021 metų programoje teigiama, kad Klaipėdos mieste iš stacionarių taršos šaltinių miesto orą labiausiai teršia energetikos, laivų statybos ir remonto, baldų gamybos, medienos apdirbimo, statybinių medžiagų gamybos, maisto pramonės įmonės bei uoste vykdomi krovos darbai. Klaipėdos m. sav. teritorijoje pagrindiniai stacionarūs taršos šaltiniai yra įmonės, kurioms yra išduotas taršos integruotos prevencijos kontrolės (TIPK) leidimas (su aplinkos oro taršos valdymu). Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, 2019 metais taršos leidimai buvo išduoti šešioms Klaipėdos miesto teritorijoje veikiančioms įmonėms: UAB „Demeksa“, UAB „Metrūna“, UAB „Vygrida“, UAB „Harvest House“, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos užteršto grunto nusausinimo, saugojimo ir tvarkymo aikštei, UAB „Baltic Trade Line“.

3 tikslas – formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą

Atsižvelgiant į LSS iškeltus uždavinius tikslams pasiekti bei remiantis priedo lentelėje pateiktomis rodiklių reikšmėmis, matoma, kad:

3.1. Uždavinio „sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą“ rodikliai Klaipėdos m. sav. daugeliu atvejų atitinka Lietuvos vidurkį, tačiau išsiskiria mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, bei nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis.

3.2. Uždavinio „skatinti sveikos mitybos įpročius“ rodiklis Klaipėdos m. sav. atitinka Lietuvos vidurkį.

4 tikslas – užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius

Atsižvelgiant į LSS iškeltus uždavinius tikslams pasiekti bei remiantis priedo lentelėje pateiktomis rodiklių reikšmėmis, matoma, kad:

4.1. Uždavinio „užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais“ rodikliai Klaipėdos m. sav. atitinka Lietuvos vidurkį arba yra geresni už jį.

4.2. Uždavinio „plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą“ rodikliai Klaipėdos m. sav. daugeliu atvejų atitinka Lietuvos vidurkį arba yra geresni už jį.

4.3. Uždavinio „pagerinti motinos ir vaiko sveikatą“ dalis Klaipėdos m. sav. rodiklių atitinka Lietuvos vidurkį, bet išsiskiria 1 ir 2 metų amžiaus vaikų skiepavimo apimčių rodikliai ir 6–14 metų amžiaus vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis rodiklis.

4.4. Uždavinio „stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę“ rodikliai Klaipėdos m. sav. atitinka Lietuvos vidurkį arba yra geresni už jį, bet išsiskiria sergamumas II tipo cukriniu diabetu.

SPECIALIOJI DALIS

Prioritetinių sričių identifikavimas

Remiantis priedo lentelėje „Klaipėdos miesto savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“ pateiktais rodikliais ir įvertinus savivaldybės rodiklio santykį su Lietuvos vidurkiu, matoma, kad:

- 1) 14 rodiklių reikšmės yra geresnės už Lietuvos vidurkį (**žalioji zona**):
 - Išvengiamas mirtingumas (proc.);
 - Mirtingumas dėl savižudybių (X60–X84) 100 000 gyv.;
 - Ilgalaikio nedarbo lygis (proc.);
 - Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyv.;
 - Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1 000 gyv.;
 - Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1 000 gyv.;
 - Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyv.;
 - Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.;
 - Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyv.;
 - Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyv.;
 - Mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų (I00–I99) rodiklis 100 000 gyv.;
 - Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2018–2019 m.;
 - Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje 2018–2019 m.;
 - Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje 2019 m.
- 2) 28 rodiklių reikšmės patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią kvintilių grupę (**geltonoji zona**):
 - Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (metais);
 - Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyv.;
 - Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyv.;
 - Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01–Y98) 100 000 gyv.;
 - Užregistruoti nauji TB atvejai (A15–A19) 100 000 gyv.;
 - Sergamumas (nauji atvejai ir recidyvai) tuberkuloze (A15–A19) 100 000 gyv.;
 - Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyv.;
 - Susižalojimai dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyv.;
 - Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00–A08) 10 000 gyv.;
 - Mirtingumas dėl atsitiktinių paskendimų (W65–W74) 100 000 gyv.;
 - Mirtingumas dėl nukritimų (W00–W19) 100 000 gyv.;
 - Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00–V99) 100 000 gyv.;
 - Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00–V09) 100 000 gyv.;
 - Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu (E24.4, F10, G31.2, G40.5, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.0, P04.3, X45, X65, Y15), 100 000 gyv.;
 - Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais;

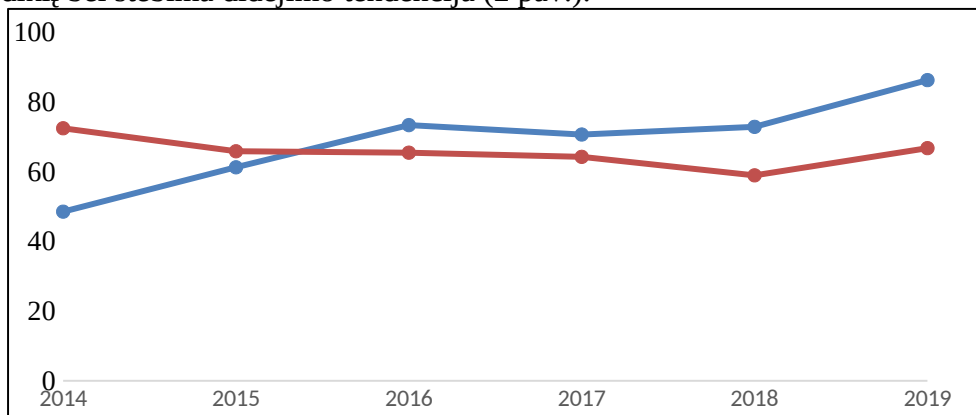
- Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais;
 - Kūdikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.);
 - Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyv.;
 - Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius;
 - Užregistruoti nauji daugeliui vaistų atsparios tuberkuliozės atvejai (A15–A19) 100 000 gyv.;
 - Užregistruoti daugeliui vaistų atsparios tuberkuliozės atvejai (visos TB atvejų registracijos kategorijos) (A15–A19) 100 000 gyv.;
 - Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis B20–B22, B23 (B23.0–B23.2, B23.8), B24, Z21, A50 (A50.0–A50.7, A50.9), A51–A53, A54 (A54.0–A54.6, A54.8, A54.9), A56 (A56.0–A56.4, A56.8) 10 000 gyv.;
 - Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių;
 - Vaikų, neturinčių éduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.);
 - Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1 000 gyv.;
 - Mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.;
 - Mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.;
 - Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2017-2019 m.
 - 3) 8 rodiklių reikšmės yra prastesnės nei Lietuvos vidurkis (**raudonoji zona**):
 - Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00–V99) 100 000 gyv.;
 - Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui;
 - Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (F11, F12, F14, F15, F16, F19, X41, X42, X61, X62, Y11, Y12) 100 000 gyv.;
 - Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) 100 000 gyv.;
 - 2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepijimo apimtys, proc.;
 - 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomiélito ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos skiepijimo apimtys (3 dozės), proc.;
 - Tikslinės populiacijos (6–14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.;
 - Sergamumas II tipo cukriniu diabetu 10 000 gyv.
- Klaipėdos m. sav. Bendruomenės sveikatos taryba išrinko 3 prioritetinius visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklius:
- Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00–V99) 100 000 gyv.;
 - Tikslinės populiacijos (6–14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.;
 - Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų.

Transporto įvykiuose patirtos traumos

Nors Lietuvoje ir skiriamas nemažas dėmesys avaringumui keliuose mažinti, 2019 metais visoje Lietuvoje užregistruoti 1 864 ligoniai, patyrę traumą kelyje, tai yra 213 traumų daugiau nei 2018 metais. Taip pat pastebima, kad žuvusiųjų dėl traumų keliuose 2019 metais buvo 8,7 kartų mažiau – 214 asmenų, palyginti su tuo pačiu metu patyrusiųjų traumas statistika.

Daugiausiai transporto įvykiuose patirtų traumų (V00–V99) 2019 metais užregistruota didžiųjų šalies savivaldybių gyventojams (Vilniaus m. sav. – 239, Kauno m. sav. – 180, Klaipėdos m. sav. – 128). Tai lėmė didesni ir intensyvesni transporto priemonių srautai didžiuosiuose šalies miestuose.

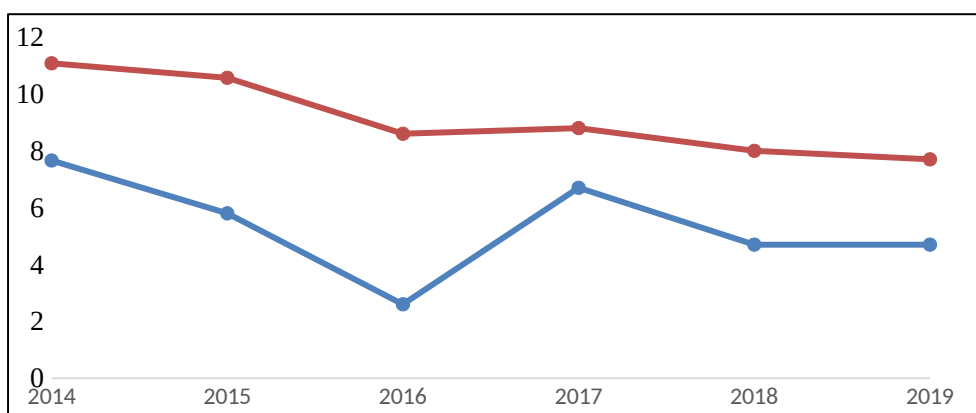
Transporto įvykiuose patirtų traumų rodiklis nuo 2014 iki 2019 metų Klaipėdoje išaugo 1,8 karto, o Lietuvoje – sumažėjo 8,5 proc. Klaipėdos m. sav. traumų rodiklis išlieka aukštesnis už Lietuvos rodiklį bei stebima didėjimo tendencija (2 pav.).

2 pav. Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00–V99) Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav. 2014–2019 m. (100 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos institutas

Su transporto įvykiuose patirtų traumų rodikliu siejasi mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis, kuris nuo 2014 iki 2019 metų Klaipėdos mieste sumažėjo 1,6 karto ir neviršija Lietuvos vidurkio (3 pav.).

3 pav. Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00–V99) Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav. 2014–2019 m. (100 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos institutas

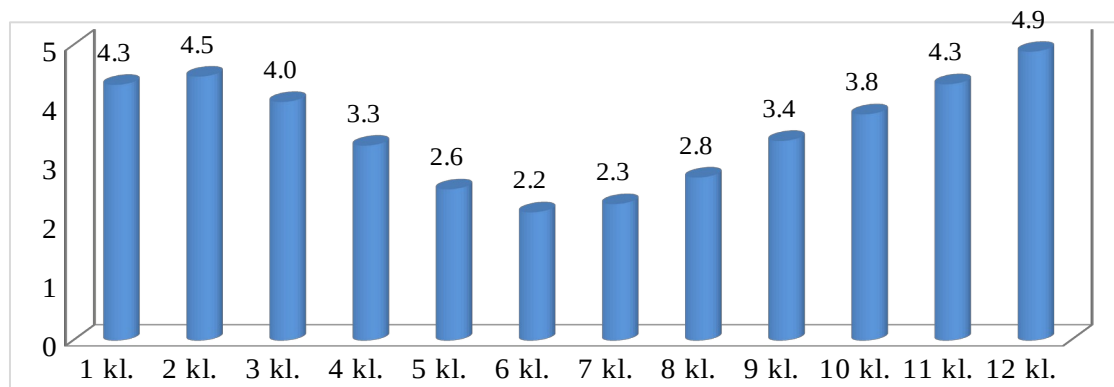
Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programos vykdymas

Nuo 2020 metų įsigaliojo nauja mokinio sveikatos pažymėjimo forma, kuri gydytojų užpildoma elektroniniu būdu ir kurioje pateikiama informacija apie dantų būklę. 2019 metais Klaipėdoje 22,9 proc. mokinių neturėjo ęduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, o Lietuvoje – 20 proc.

Vaikų dantų būklės vertinimui naudojamas dantų ęduonies intensyvumo indeksas (kpi+KPI), kuris išreiškiamas ęduonies pažeistų (kariozinių, plombuotų ir išrautų) dantų skaičiumi, tenkančiu vienam asmeniui; kpi – kariozinių, plombuotų ir dėl ęduonies išrautų pieninių dantų skaičius; KPI – kariozinių, plombuotų bei dėl ęduonies ištrauktų nuolatinių dantų skaičius. Pagal PSO, kai kpi+KPI reikšmė <1,2, tai rodo labai žemą ęduonies intensyvumą; 1,2-2,6 – žemą; 2,7-4,4 – vidutinį; 4,5-6,5 – aukštą; >6,5 – labai aukštą.

Įvertinus mokinių pieninių ir nuolatinių dantų ėduonies intensyvumo indeksą (kpi+KPI) matome, kad 2019 metais Klaipėdos m. sav. vaikų kpi+KPI buvo vidutinis – 3,5, o 2018 metais jis siekė 3,6.

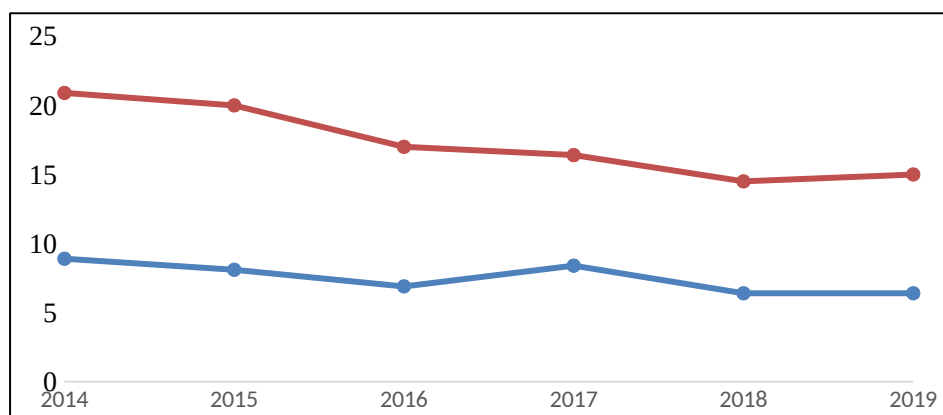
2019 metais 8,2 proc. sveikatą pasitikrinusių Klaipėdos mokinių turėjo per aukštą kpi+KPI indeksą. Ėduonies intensyvumo rodiklis aukščiausias buvo 12-os klasės mokinių (4,9), žemiausias – 6-os klasės mokinių (2,2) (4 pav.).

4 pav. Dantų ėduonies intensyvumo indeksas pagal klases Klaipėdos m. sav. 2019 m.

Šaltinis: Higienos instituto Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Viena iš priemonių, padedančių išvengti dantų ėduonies, yra vaikų (6–14 metų amžiaus) krūminių dantų dengimas silantinėmis medžiagomis programa. Higienos instituto duomenimis, 2019 metais Klaipėdos m. sav. tik 6,4 proc. tikslinės grupės vaikams krūminiai dantys buvo padengti silantinėmis medžiagomis, o Lietuvoje – 15 proc. Šios programos įgyvendinimas savivaldybėje prastėja, nes nuo 2017 metų ši programa nebe prevencinė, o skatinamoji (5 pav.).

5 pav. Vaikų, kuriems krūminiai dantys buvo padengti silantinėmis medžiagomis, dalis procentais Klaipėdos m. sav. 2014–2019 m.

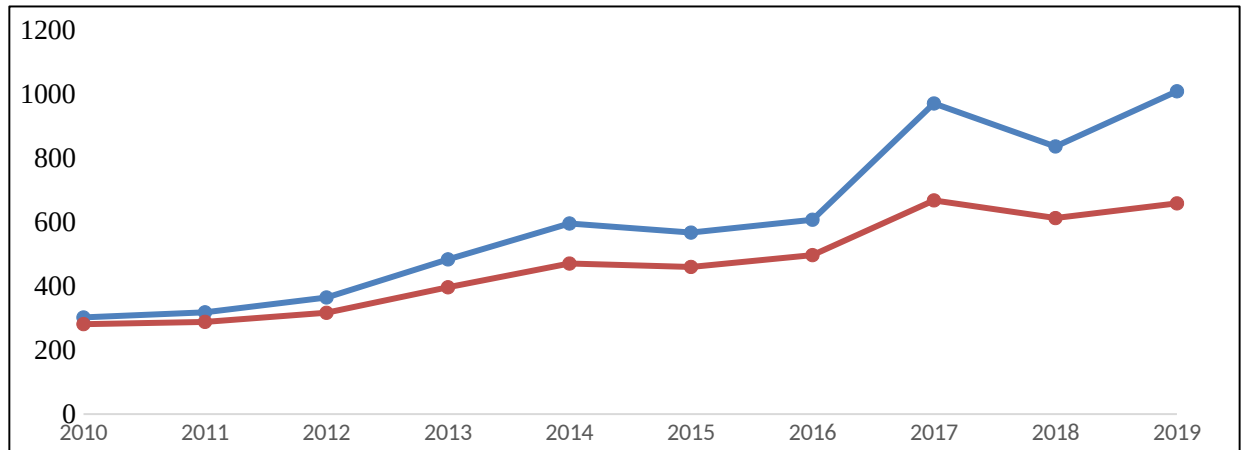
Šaltinis: Higienos institutas

Siekiant išsaugoti gerus vaikų dantis, kartu turi dirbti gydytojai odontologai, burnos higienistai, visuomenės sveikatos specialistai ir vaikų tėvai. Vaikų burnos sveikatos būklė priklauso ir nuo vaikų tėvų pastangų.

Sergamumas cukriniu diabetu

Higienos instituto duomenimis, 2010–2017 metais buvo registruotas ryškus naujų cukrinio diabeto atvejų augimas tiek Lietuvoje, tiek ir Klaipėdoje. Per šį laikotarpį Klaipėdoje cukrinio diabeto atvejų skaičius išaugo 3,2 karto – nuo 302,09 iki 971,3/100 000 gyv.

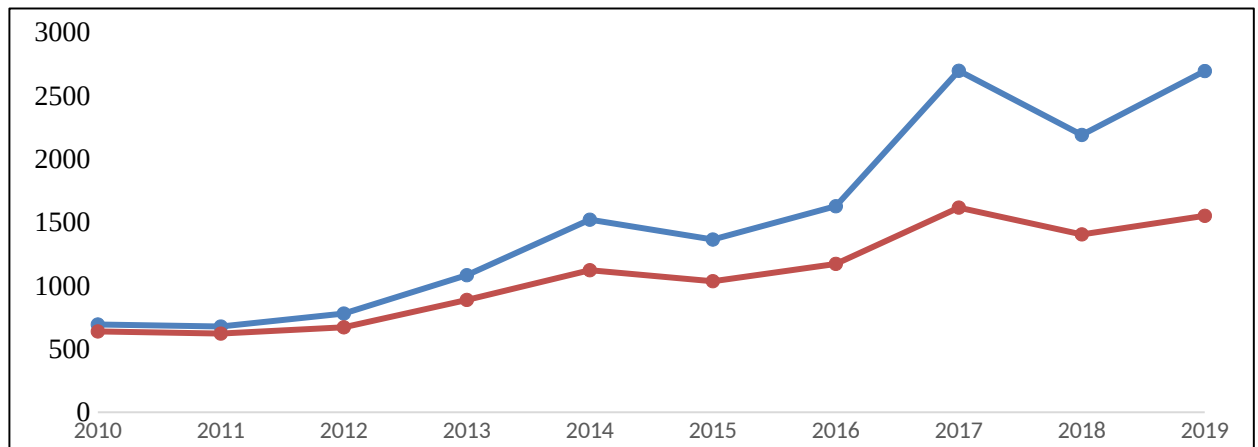
Nuo 2010 iki 2019 metų sergamumas cukriniu debetu Klaipėdos mieste išaugo 3,3 karto (2010 metais – 302,09/100 000 gyv., 2019 metais – 1 009,4/100 000 gyv.) ir viršija Lietuvos vidurkį (6 pav.).

6 pav. Sergamumas cukriniu diabetu (E10–E14) Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav. 2010–2019 m. (100 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

Higienos instituto duomenimis, daugiausia naujų cukrinio diabeto atvejų diagnozuota vyresniems nei 65 metų amžiaus asmenims. Nuo 2010 iki 2019 metų šioje amžiaus grupėje sergamumas cukriniu diabetu Klaipėdos mieste išaugo 3,9 karto: 2010 metais 100 000 gyventojų teko 692,7 diabeto atvejo, o 2019 metais – 2 693,79 atvejo. 2019 metais Klaipėdoje sergamumas cukriniu diabetu šioje amžiaus grupėje viršijo Lietuvos vidurkį 1,7 karto ir stebima didėjimo tendencija (7 pav.).

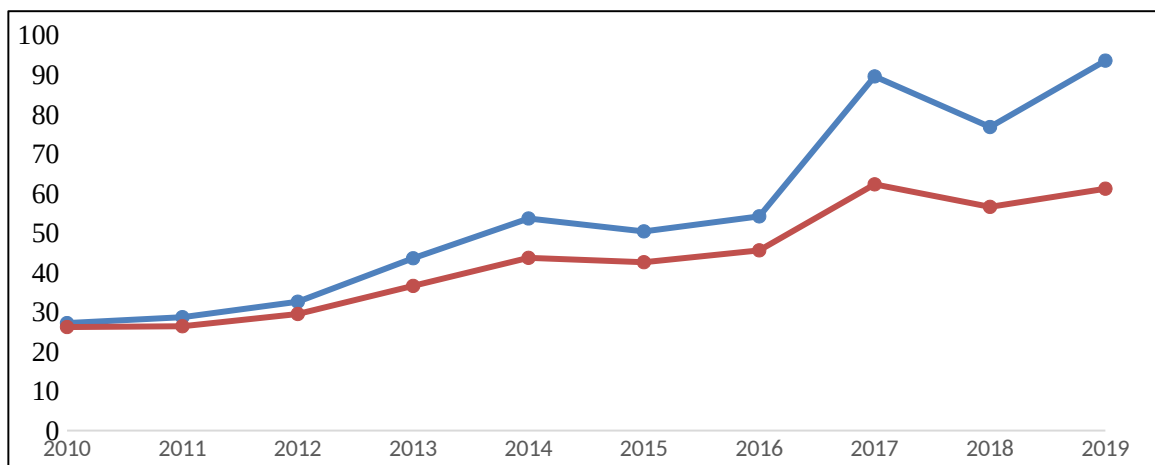

7 pav. Sergamumas cukriniu diabetu (E10–E14) vyresnių nei 65 m. amžiaus grupėje Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav. 2010–2019 m. (100 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

Daugiausia cukrinio diabeto atvejų sudaro II tipo cukrinis diabetas (nuo insulino nepriklausomas diabetas). Higienos instituto duomenimis, ši liga 2019 metais Lietuvoje buvo nustatyta 17 106 asmenims, Klaipėdos mieste – 1 390 asmenų. 2019 metais sergamumas šia liga Klaipėdoje buvo 93,6/100 000 gyv., o Lietuvoje – 61,2/100 000 gyv. Didžiausias sergamumo rodiklis nustatytas Lazdijų r. sav. (124,3/100 000 gyv.), mažiausias – Ignalinos r. sav. gyventojams (30/100 000 gyv.).

Sergamumas II tipo cukriniu diabetu nuo 2010 iki 2019 metų Klaipėdoje išaugo 3,4 karto, o Lietuvoje – 2,3 karto. Klaipėdos m. sav. sergamumo II tipo cukriniu diabetu rodiklis išlieka aukštesnis už Lietuvos rodiklį bei stebima didėjimo tendencija (8 pav.).

8 pav. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav. 2010–2019 m. (10 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuro duomenimis, nuo 2010 iki 2019 metų stebėtas mokyklinio amžiaus vaikų, turinčių antsvorį bei nutukimą, skaičiaus augimas. Nuo 2010 iki 2019 metų antsvorį turinčių vaikų skaičius padidėjo nuo 5,5 iki 14,6 proc., nutukusių vaikų dalis – nuo 1,7 iki 5,6 proc.

Tyrimai, atlikti 2019 metais Klaipėdos miesto savivaldybėje

Projekto „Jaunimo planeta – narkomanijos prevencijos programa“ tyrimas dėl psichoaktyvių medžiagų vartojimo

Tyrimo tikslas – ištirti socialinės aplinkos poveikį 15–16 metų Klaipėdos miesto mokiniams, sužinoti jų požiūrį apie psichoaktyvių medžiagų vartojimą.

Tyrimo medžiaga ir metodai: tyrimas vyko 2019 metų vasario mėn. Klaipėdos miesto bendrojo ugdymo ir profesinių mokyklų 10-tų klasių mokiniai elektroniniu būdu pildė tyrimo klausimyną. Dalyvavo 906 mokiniai. Tyrimo metodinis vadovas – Islandijos socialinių tyrimų ir analizės centras (ICSRA). Klausimyne buvo įtraukti klausimai apie psichoaktyvių medžiagų vartojimą (pastaruoju metu, per visą gyvenimą) bei daugelį socialinių veiksnių, lemiančių psichiką veikiančių medžiagų vartojimą. Klaipėdos miesto rodikliai buvo lyginami su kitų Europos miestų rodikliais.

Tyrimo rezultatai: 2019 metais reguliariai rūkė 10,3 proc. Klaipėdos ir 14 proc. kitų Europos miestų 15–16 metų mokinių, Klaipėdoje daugiau berniukų, o kituose miestuose – mergaičių. Bent kartą gyvenime kanapių vartojo 21,3 proc. Klaipėdos ir 19,2 proc. kitų miestų paauglių. Tiek Klaipėdoje, tiek Europos miestuose 15 metų yra dažniausias amžius, kai paaugliai pirmą kartą savo gyvenime paragauja alkoholio, apsvaigsta nuo alkoholio, pabando kanapių, pradeda reguliariai rūkyti, o pirmą cigaretę surūko būdami 14 metų amžiaus. Laisvalaikį savaitgaliais kartu su tėvais leidžia trečdalis Klaipėdos, o kituose miestuose – beveik pusė 15–16 metų mokinių. Darbo dienomis laisvą laiką kartu su tėvais leidžia tik ketvirtadalis Klaipėdos, o kituose miestuose – trečdalis paauglių. 17,1 proc. Klaipėdos ir 18,4 proc. Europos miestų tėvų nepažįsta vaikų draugų bei apie 10 proc. tiek Klaipėdos, tiek kitų miestų tėvų nežino, kur jų atžalos būna vakarais. 13 proc. Klaipėdos paauglių nurodė, kad jiems trūksta tėvų rūpesčio ir paramos, o Europos miestuose tai pažymėjo 9,7 proc. paauglių. Nustatytas tiesioginis ryšys tarp 15–16 metų paauglių psichoaktyvių medžiagų vartojimo ir santykių su tėvais. Jei vaikai gauna pakankamai tėvų rūpesčio ir paramos, tėvai domisi, kur jų atžalos leidžia laisvalaikį, mažesnė tikimybė, kad vaikai pradės rūkyti ar svaigintis alkoholiu.

Mokinių kuprinių svėrimo akcija „Ar žinai, kiek sveria tavo kuprinė?“

Tyrimo tikslas – išsiaiškinti, kokio svorio kuprines nešioja Klaipėdos miesto 1–6 klasių mokiniai, bei atkreipti mokinių ir tėvų dėmesį į mokyklinių kuprinių svorį, turinį bei galimą sunkios kuprinės poveikį vaiko sveikatai.

Tyrimo medžiaga ir metodai: tyrimas vyko 2019 metų spalio mėn. Buvo pasverti 1–6 klasių mokiniai ir jų kuprinės, dalyvavo 9 065 mokiniai.

Tyrimo rezultatai: kas antro (50,2 proc.) mokinio kuprinės svoris sudarė iki 10 proc. vaikų svorio t. y. tiek, kiek rekomenduojama. 8 proc. vaikų kuprinės buvo labai sunkios, t. y. viršijo 15 proc. mokinio kūno svorio. Daugiausia sunkių kuprinių nešiojo antrų klasių mokiniai. 80,6 proc. mokinių kuprinės turėjo atšvaitus, jų didžiausia dalis buvo tarp pirmokų (96 proc.), o mažiausiai atšvaitų turėjo 6 klasių mokiniai – 61,4 proc. Siekiant įvertinti mokinių nuomonę apie kuprinių svorį, buvo vaikų klausama „Ar tau kuprinė yra sunki?“. Kas aštuntas (12 proc.) mokinytis atsakė, kad jo kuprinė yra sunki, didžiausia mokinių dalis, kuriems buvo per sunki kuprinė, buvo tarp šeštokų (13,2 proc.).

APIBENDRINIMAS

1. 2020 metų pradžioje Klaipėdos mieste išaugo gyventojų skaičius. Klaipėdos m. sav. gyventojai pagal lytį – 54,4 proc. moterų ir 45,6 proc. vyrų. Didžiąją gyventojų dalį (60,3 proc.) sudaro darbingo amžiaus gyventojai. Išlieka gyventojų senėjimo tendencija, nes Klaipėdos m. sav. gyvena daugiau pensinio amžiaus žmonių nei vaikų. 2019 metais Klaipėdos mieste gimusiųjų skaičius sumažėjo, o mirusiųjų – išaugo, natūrali gyventojų kaita buvo neigiama.

2. 2019 metais į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona) pateko 14 rodiklių:

- Išvengiamas mirtingumas (proc.);
- Mirtingumas dėl savižudybių (X60–X84) 100 000 gyv.;
- Ilgalaikio nedarbo lygis (proc.);
- Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyv.;
- Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1 000 gyv.;
- Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1 000 gyv.;
- Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyv.;
- Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.;
- Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyv.;
- Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyv.;
- Mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų (I00–I99) rodiklis 100 000 gyv.;
- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2018–2019 m.;
- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje 2018–2019 m.;
- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje 2019 m.

3. 2019 metais į blogiausių rodiklių grupę (raudonoji zona) pateko 8 rodikliai:

- Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00–V99) 100 000 gyv.;
- Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui;
- Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (F11, F12, F14, F15, F16, F19, X41, X42, X61, X62, Y11, Y12) 100 000 gyv.;
- Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) 100 000 gyv.;
- 2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepijimo apimtys, proc.;
- 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielito ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos skiepijimo apimtys (3 dozės), proc.;
- Tikslinės populiacijos (6–14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.;
- Sergamumas II tipo cukriniu diabetu 10 000 gyv.

4. Buvo išrinktos 3 prioritetinės Klaipėdos m. sav. sritys:

- Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00–V99) 100 000 gyv.;
- Tikslinės populiacijos (6–14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.;
- Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų.

5. 2019 metais į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona) naujai pateko transporto įvykiuose patirtų traumų rodiklis. Nuo 2014 iki 2019 metų Klaipėdoje transporto įvykiuose patirtų traumų rodiklis išaugo 1,8 karto, o Lietuvoje – sumažėjo 8,5 proc. Klaipėdos m. sav. traumų rodiklis išlieka aukštesnis už Lietuvos rodiklį bei stebima didėjimo tendencija.

6. 2019 metais sergamumas II tipo cukriniu diabetu Klaipėdos m. sav. buvo didesnis už Lietuvos rodiklį (Klaipėdoje – 93,6/10 000 gyventojų, Lietuvoje – 61,2/10 000 gyventojų). Sergamumas II tipo cukriniu diabetu tiek Lietuvoje, tiek Klaipėdoje turi didėjimo tendenciją. Nutukimas tiesiogiai susijęs su II tipo cukrinio diabeto atsiradimu. Klaipėdos mieste nuo 2010 iki 2019 metų antsvorį turinčių vaikų skaičius padidėjo nuo 5,5 iki 14,6 proc., nutukusių vaikų dalis – nuo 1,7 iki 5,6 proc.

1. 2019 metais krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje Klaipėdoje dalyvavo 6,4 proc., o Lietuvoje – 15 proc. tikslinės populiacijos (6–14 m.) vaikų. Klaipėdoje stebima stabili šios programos įgyvendinimo tendencija.

REKOMENDACIJOS

Siekiant geresnės Klaipėdos miesto gyventojų sveikatos būklės, mažinant sveikatos netolygumus, mirtingumą nuo išorinių mirties priežasčių ir lėtinių ligų, būtinas bendradarbiavimas tarp visų sektorių.

Rekomendacijos Klaipėdos miesto savivaldybei ir Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biurui:

- Visuomenės sveikatos biuras turi didinti gyventojų informuotumą sveikatos tematika, skatinti gyventojus aktyviau dalyvauti sveikatinimo veiklose, didesnę dėmesį skirti vaikų burnos ligų profilaktikai, vaikų ansvorio problemai, cukrinio diabeto profilaktikai, konsultuoti gyventojus sveikos gyvensenos klausimais.

- Skatinti darbuotojų kvalifikacijos kėlimą, prioritetą teikiant sveikatos stiprinimo, ligų prevencijos ir sveikatos netolygumų mažinimo klausimais.

- Mažinant gyventojų transporto įvykiuose patirtų traumų skaičių būtina stiprinti saugumo priemones avaringiausiose Klaipėdos miesto gatvėse, gyventojams organizuoti saugaus eismo akcijas, socialines reklamas, mokyti gyventojus teikti pirmąją pagalbą.

Rekomendacijos pirminės sveikatos priežiūros įstaigoms:

- Gyventojus, turinčius sveikatos rizikos veiksnius (alkoholio ir tabako gaminių vartojimas, nutukimas, mažas fizinis aktyvumas) konsultuoti dėl galimybių ir būdų šiems veiksniams mažinti.

- Skatinti asmenis, sergančius širdies ir kraujagyslių ligomis ir (ar) cukriniu diabetu ir (ar) turinčius rizikos veiksnių, dalyvauti Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuro vykdomoje nemokamoje širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programoje „Širdies ritmu“.

- Siekti, kad gydytojai odontologai išsamiai įvertintų vaikų dantų ir žandikaulių būklę, kiekvieno vaiko apsilankymo metu akcentuotų tinkamą dantų valymą bei informuotų tėvus apie vaikų krūminių dantų dengimą silantinėmis medžiagomis.

ŠALTINIAI

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. liepos 16 d. įsakymas Nr. V-815 „Dėl Sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų plano patvirtinimo“, TAR, 2014-07-17, Nr. 10332.
2. I. Petrauskaitė, A. Želvienė. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rašymo metodinės rekomendacijos. Higienos institutas, Vilnius, 2019.
3. Visuomenės sveikatos netolygumai. Pasaulinė sveikatos diena – suvaldyk diabetą! Higienos institutas, 2016, Nr. 1 (14).
4. Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2019 m. Higienos instituto Sveikatos informacijos centras. Vilnius, 2020.
5. Klaipėdos miesto savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2018 metų ataskaita. Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras, 2019.
6. Klaipėdos miesto savivaldybės aplinkos monitoringo 2017–2021 m. programa. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimas Nr. T2-291.
7. Klaipėdos miesto savivaldybės mokyklinio amžiaus vaikų profilaktinių sveikatos patikrinimų 2019 m. duomenų analizė. Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras, 2020.

**Ataskaitą parengė
Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras**

Klaipėdos miesto savivaldybės
visuomenės sveikatos stebėsenos
2019 metų ataskaitos
priedas

**KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS
2019 METŲ ATASKAITOS SUVESTINĖ**

Rodiklis	Atvejų sk. savivaldybėje	Savivaldybės rodiklis	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/ Lietuva
1	2	3	4	5	6	7
Strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai						
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (metais)		76,3	76,5	70,7	79,1	1,00
Išvengiamas mirtingumas (proc.)	570	28,1	31,7	24,3	39,7	0,89
1 TIKSLAS. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį						
1.1 uždavinys. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą						
Mirtingumas dėl savižudybių (X60–X84) 100 000 gyv.	28	18,9	23,5	0,0	97,8	0,80
Standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklis (X60–X84) 100 000 gyv.	28	18,2	23,0	0,0	69,8	0,79
Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyv.	48	32,3	37,1	3,0	68,3	0,87
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyv.	1123	83,6	68,2	35,2	247,8	1,23
Ilgalaikio nedarbo lygis (proc.)	556	0,6	1,9	0,3	7,7	0,33
Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyv.	1224	8,2	0,0	-35,1	43,3	8,2
1.2 uždavinys. Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygiu						
Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01–Y98) 100 000 gyv.	129	86,9	85,7	28,6	194,3	1,01
Standartizuotas mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (V01–Y98) 100 000 gyv.	129	84,9	83,6	32,8	192,5	1,02
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1 000 gyv.	909	53,6	146,6	53,4	350,4	0,37
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1 000 gyv.	857	5,8	23,1	2,5	87,2	0,25
Užregistruoti nauji TB atvejai (A15–A19) 100 000 gyv.	49	33,0	31,3	8,0	73,9	1,05
Sergamumas (nauji atvejai ir recidyvai) tuberkulioze (A15–A19) 100 000 gyv.	56	37,7	36,0	10,0	93,0	1,05
2 TIKSLAS. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką						
2.1 uždavinys. Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą						
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyv.	10	1,1	1,0	0,0	2,9	1,10
Susižalojimai dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyv.	455	155,5	145,7	92,6	197,2	1,07
Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, 10 000 gyv.	504	56,6	61,6	42,2	127,5	0,92
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00–A08) 10 000 gyv.	859	57,8	72,0	0,0	118,7	0,80
2.2 uždavinys Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį						
Mirtingumas dėl atsitiktinių paskendimų (W65–W74) 100 000 gyv.	8	5,4	4,9	0,0	19,5	1,10
Standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65–W74) 100 000 gyv.	8	5,3	4,8	0,0	25,2	1,10

Mirtingumas dėl nukritimų (W00–W19) 100 000 gyv.	16	10,8	15,5	0,0	54,6	0,70
Standartizuotas mirtingumas dėl nukritimo (W00–W19) 100 000 gyv.	16	11,1	15,2	0,0	58,1	0,73
2.3 uždavinys. Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių						
Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00–V99) 100 000 gyv.	7	4,7	7,7	0,0	25,9	0,61
Standartizuotas mirtingumas dėl transporto įvykių (V00–V99) 100 000 gyv.	7	4,5	7,6	0,0	29,1	0,59
Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00–V09) 100 000 gyv.	1	0,7	2,3	0,0	9,7	0,30
Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00–V99) 100 000 gyv.	128	86,2	66,7	26,1	120,3	1,29
2.4 uždavinys. Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą						
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui	-	29649	970	61	34386	30,57
3 TIKSLAS. Formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą						
3.1 uždavinys. Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą						
Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (F11, F12, F14, F15, F16, F19, X41, X42, X61, X62, Y11, Y12) 100 000 gyv.	10	6,7	2,9	0,0	10,9	2,31
Standartizuotas mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (F11, F12, F14, F15, F16, F19, X41, X42, X61, X62, Y11, Y12) 100 000 gyv.	10	7,1	3,0	0,0	16,1	2,37
Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su alkoholio vartojimu (E24.4, F10, G31.2, G40.5, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.0, P04.3, X45, X65, Y15), 100 000 gyv.	16	10,8	19,1	0,0	56,3	0,57
Standartizuotas mirtingumo dėl priešasčių, susijusių su alkoholio vartojimu (E24.4, F10, G31.2, G40.5, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.0, P04.3, X45, X65, Y15), 100 000 gyv.	16	10,9	18,5	0,0	59,3	0,59
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai), 100 000 gyv.	121	81,5	74,1	3,8	350,0	1,10
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiiais	760	195,4	199,2	70,1	395,0	0,98
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	1042	142,5	171,3	41,8	374,3	0,83
3.2 uždavinys. Skatinti sveikos mitybos įpročius						
Kūdikų, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	516	36,1	37,8	10,3	65,4	0,96
4. TIKSLAS. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius						
4.1 uždavinys. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais						
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.	4261	28,7	31,4	15,6	59,6	0,91
Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyv.	816	6,8	7,0	3,4	10,5	0,97
4.2 uždavinys. Plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą						
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	2043	2,2	2,0	1,6	5,8	1,10
Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyv.	114	7,7	7,2	2,5	13,5	1,07

Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyv.	1504179	10,1	9,5	6,5	11,8	1,06
Užregistruoti nauji daugeliui vaistų atsparios tuberkuliozės atvejai (A15–A19) 100 000 gyv.	4	2,7	3,3	0,0	12,6	0,82
Užregistruoti daugeliui vaistų atsparios tuberkuliozės atvejai (visos TB atvejų registracijos kategorijos) (A15–A19) 100 000 gyv.	9	6,1	5,7	0,0	14,5	1,07
Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis B20–B22, B23 (B23.0–B23.2, B23.8), B24, Z21, A50 (A50.0–A50.7, A50.9), A51–A53, A54 (A54.0–A54.6, A54.8, A54.9), A56 (A56.0–A56.4, A56.8) 10 000 gyv.	27	1,8	2,0	0,0	4,9	0,9
4.3 uždavinys. Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą						
Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių	5	3,0	3,3	0,0	14,4	0,91
2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepavimo apimtys, proc.	1853	90,1	92,7	87,7	99,3	0,97
1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielite ir B tipo <i>Haemophilus influenzae</i> infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.	1720	87,9	92,1	86,5	100,0	0,95
Tikslinės populiacijos (6–14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.	814	6,4	15,0	1,6	57,0	0,43
Vaikų, neturinčių eduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)	3192	22,9	20,0	10,9	30,4	1,15
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1 000 gyv.	5	2,9	3,9	0,0	14,0	0,74
4.4 uždavinys. Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę						
Mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų (I00–I99) rodiklis 100 000 gyv.	984	662,6	748,0	400,9	1466,6	0,89
Standartizuoto mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00–I99) 100 000 gyv.	984	679,5	733,0	575,7	1238,2	0,93
Mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00–C97) 100 000 gyv.	492	331,3	287,8	199,4	426,8	1,15
Standartizuoto mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00–C97) 100 000 gyv.	492	323,0	273,5	223,3	366,2	1,18
Mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60–I69) 100 000 gyv.	228	153,5	176,1	89,0	568,2	0,87
Standartizuoto mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60–I69) 100 000 gyv.	228	153,5	172,4	73,8	455,9	0,89
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.	1390	93,6	61,2	30,0	124,3	1,53
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2018–2019 m.	14521	64,1	52,9	16,8	73,2	1,21
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2017–2019 m.	22240	58,6	56,4	30,6	76,9	1,04
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje 2018–2019 m.	29778	65,5	56,3	30,9	69,4	1,16
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje 2019 m.	17718	57,5	48,2	28,2	66,3	1,19

